

Årsberetning for Sulitjelma Historielag

for året 2005

Generelt

Styret har i 2005 bestått av følgende:

Leder:	Kjell Lund Olsen
Nestleder/sekretær:	Wenche Spjelkavik
Kasserer:	Tove Wensell
Styremedlem:	Sonja Svensson
”	Bjørg Lund Olsen

Varamedlem, Andreas Spjelkavik, har blitt innkalt og deltatt på styremøtene.

Det har i året vært avholdt 2 styremøter, 1 medlemsmøte og 1 årsmøte.

Laget har 86 betalende medlemmer. Årsregnskapet for 2005 viser et overskudd på driften på kr 11.915. Laget har en sunn økonomi og egenkapital utgjør per 31.12.2005 kr 117.982.

Utmerkelser til historielaget

Under åpningen av årets Mons Petter-festival ble laget tildelt ”Årets oppmerksomhet” av MP-festivalens styre. Oppmerksomheten ble gitt i form av et stort innrammet fotografi signert Cato Hultman, diplom, blomster og hederlig omtale for lagets virksomhet.

Aktiviteter

Historieseminalet ”Fauske 1905 – 2005. Bergverk og arbeidsvandring – oppbrudd og utvikling i et jordbruksamfunn” ble arrangert på Fauske bygdetun den 22. og 23. april. Sulitjelma historielag sto som medarrangør sammen med Den norske historiske forening (HIFO) avdeling Bodø, Fauske Museumslag, Valnesfjord Lokalhistorielag og Høgskolen i Bodø. Seminaret samlet mer en 40 historieinteresserte deltakere fra hele fylket. Av historielagets medlemmer bidro Bjørg Evjen med innledningsforedrag med bilder, basert på hennes arbeid med kommunens jubileumsbok ”Fra kobbereventyr til marmorby”. Wenche Spjelkavik bidro med et foredrag om ”Arbeiderjordbruket i Sulitjelma 1890 – 1950. Kjell Lund Olsen bidro i debattpanelet om ”Fauske – den tredelte kommunen”.

Vårtur den 19. juni, med båt til Furuhaugen. 11 personer deltok på turen som startet fra Charlotte-tippen med Jan Olsen og Kjell L. Olsen som skippere på to båter. På Furuhaugen var Andreas Spjelkavik turleder og deltakerne koste seg med bålkokt kaffe på Furuhaugkaia i flott forsommervær.

Under Mons Petter-festivalen 2005 avviklet historielaget tre arrangementer:

25/6. **”Bakkenfest”**. Også i år ble festen holdt på skihytta og samlet 83 personer. Kjell Lund Olsen viste lysbilder fra historielagets samling, det var kaffe og kakesalg samt utlodding av flotte gevinster. En ekstra spiss på allsangen og arrangementet satte Hallgrim Hanssens

kvartett, bestående av gitaristene John Erik Hultman og Ståle Ankjel, Tor Hugaas på slagverk og ikke minst Hallgrim på trekkspill. Alle fire stiller opp på dugnad, en stor takk til dem!

28/6. **Foredragskveld** på Kafé Iris. 53 personer fikk høre Kjell Lund Olsens foredrag om ”Kobbersmeltingens historie i Fagerli” og Knut Støres foredrag om ”Flukt over grensen”.

2/7 **Tur på gamle tomter**. I år gikk turen til Hellarmo i et fantastisk sommervær. Odd Olsen, som i mange år bodde på Hellarmo, var med som kjentmann. Herredskogmester Wilhelm Morgenstjerne fortalte underveis om de ulike treslag som finnes på Hellarmo. Vel fremme på kaja fikk turdeltakerne bålkokt kaffe, og her foredro Terje Skaugvold om jernbanens første år, Per Erik Sletten fortalte historien om jernbanebroene på Hellarmo og Andreas Spjelkavik fortalte om Osbakgården og Hellarmo i de tidligste tider. Kjell Lund Olsen hadde laget et 8-siders illustrert hefte fra området, som deltakerne fikk utdelt.

Andre arrangementer:

4/9 **Kirkegårdsvandring**. 23 deltakere. Det er første gang historielaget forsøker seg på et slikt arrangement, som styret hadde kalt ”kirkegården som minnebok”. Styret hadde forberedt en vandringsrute og ved hvilke graver vi skulle stanse. Det ble i sannhet en minneverdig vandring. Regnet regelrett øste ned, og enkelte søkkvåte deltakere måtte gi opp i løpet av de fem timene vandringen varte. Men en hard kjerne fullførte ruten gjennom den eldste delen av kirkegården. Det ble en opplevelse vi tror mange ønsker å gjenta, der minnene vekslet mellom mest det muntre, men selvfølgelig også det triste.

Skogrydding

Historielaget gikk i sommer til innkjøp av en ryddesag, med tanke på at det er mange gamle stier og veier rundt om i Sulitjelma som hastig gror igjen. Først ut med saga var Signe og Nils Norum, sammen med Odd Rørvik og frue. Disse fire har ryddet deler av vognbanen til Anna gruve og den gamle stien fra Jakobsbakken til Brubakken. I tillegg har disse planer om å rydde veien opp til Helsingborg dagbrudd

Sulitjelmakalenderen

Sulitjelmakalenderen som ble gitt ut i høst var nr 12 i rekken. Kalenderen selges fra bokhandlere på Mo i Rana, Fauske og Bodø, på Coop i Sulitjelma. I tillegg er det mange som abonnerer direkte fra historielaget, og selvfølgelig selges også kalenderen på forespørsel til laget. Arne Gunnar (Duntan) Olsen har gjennom flere år solgt kalenderen fra hus til hus i Sulis, og ”på gata” i Fauske.

Lokalarkivet

Lokalarkivet har i løpet av året mottatt følgende materiale;

- Sanitetsforeningen
- Kløverkveld
- Barneparken Furulund
- Diverse bøker og kart fra Knut Støre.

En meget spesiell dokumentasjon historielaget fikk hånd om på senhøsten var to svenske filmer; ”Flyktingar finner en hamn” og ”I fjällfolkets land”. Den første filmen inneholder helt unike bilder fra Mavas i 1944, og vil bli vist på årsmøtet samt på ”Bakkenfesten” til sommeren. Den andre filmen er innspilt i 1923 og følger samer i Jåhkåkaska sameby på en ekspedisjon ned til Sulitjelma hvor det handles på samvirkelaget og drikkes kaffe i hagen hos ingeniør Carlsson.

Det ble også innkjøpt en ny arkivreol til lokalarkivet i høst. Både innkjøp av denne og de omtalte filmene er finansiert med støtte fra Sulitjelma grubers velferdsfond på kr 20 000.

Fotosamling

Samlingen øker sakte men sikkert, om ikke i samme hastighet som tidligere år. Det er ennå mange tema og områder som vi gjerne hadde sett var bedre dokumentert. Det gjelder både Furuhaugen, Anna, Sagmo, Fagerli og Grønli. Også bilder fra arbeidsplassene kunne vi ønske oss mer av. Det samme gjelder for bilder fra de siste 50 år! Korps, skiturer og turning har vi så det holder. Å arbeide med foto er tidkrevende, det gjelder både avfotografering, innsamling av informasjon om bildene og innskanning og registrering i database. Da dette er et rent dugnadsarbeid må en påregne at dette er ting som tar tid.

Historielaget på Internett

<http://home.no.net/sulis/Histlag>

Nettbiblioteket blir stadig utvidet med nye artikler. Følgende artikler er lagt ut i 2005;

Allan Nordberg	<i>Med flygamulansen til fjells (1944)</i>
Andreas Spjelkavik;	<i>Boliger for direktører og direksjonen i Sulitjelma – og litt til</i>
”	<i>Rydningsbruket Osbak</i>
”	<i>Malmbåten DS Heros</i>
”	<i>Saulo et taust vitne</i>
”	<i>Tilbud om handel for de som bodde ved Langvatnet</i>
Olav Amundsen	<i>Kantate ved kirkeinnvielsen i Sulitjelma 12. november 1899</i>
Oskar Testad	<i>Minner fra hoppbakken (skrevet 1949)</i>
Sverre Salamonsen	<i>Min første konkurranse blant de store gutta. (1948)</i>
Magne Arnestad	<i>Et påskeminne fra 1912</i>
Emil Knudsen	<i>Bruk av elektrisk kraft i Sulitjelma (1903)</i>
Ukjent	<i>Sulitjelma Jeger og fiskerforening 50 år (1967)</i>
”	<i>Sulitjelma Sanitetsforening 50 år (1960)</i>
”	<i>Havebydikt (Nidvise fra Glastunes)</i>

Våre lokaler på Storkontoret

I høst ble styret gjennom media oppmerksom på at administrasjonen i Fauske kommune ønsket å legge frem forslag om salg av Storkontoret til en ”meget interessert kjøper”. I saksfremlegget var historielaget og Arkiv i Nordland ikke nevnt som leietakere. Styret i historielaget sendte da et brev til Fauske kommune og gjorde dem oppmerksom på vårt leieforhold, samt de problemer et salg av huset ville medføre for vår virksomhet. Vi har ikke mottatt noe formelt svar på vår henvendelse, kun innbetalingsgiro for husleie i 2004 og 2005.

Kjell Lund Olsen
Leder

Wenche Spjelkavik

Sonja Svensson

Bjørn Lund Olsen

Tove Wensell